

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲ TYRIMŲ TARNYBOS PATEIKTŲ REKOMENDACINIO POBŪDŽIO PASIŪLYMŲ DĖL SAVIVALDYBIŲ TRAKTORIŲ VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ PROCESŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

<i>Pateiktos pastabos</i>	<i>Pasiūlymai atsižvelgiant į pateiktas pastabas</i>	<i>Duomenys apie pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimą</i>	<i>Specialiųjų tyrimų tarnybos vertinimas</i>
<i>1. Kritinės antikorupcinės pastabos</i>			
Neatliekami rinkos tyrimai, viešiesiems pirkimams trūksta skaidrumo, atskirais atvejais egzistuoja ryšiai tarp savivaldybių vadovų ir pirkimus laiminčių tiekėjų. Tai kelia neteisėtų susitarimų, piktnaudžiavimo, kyšininkavimo bei papirkimo rizikas	Nustatyti vidaus kontrolės priemones dėl rinkos tyrimų atlikimo, siekiant įsitikinti, kad rinkoje egzistuoja daugiau kaip viena prekė, atitinkanti pirkimo techninės specifikacijos reikalavimų visumą, ir parengti konkurencingas pirkimo sąlygas	<p>Nuo 2025 m. liepos 3 d. pasikeitus Pasvalio rajono savivaldybės administracijos ir Pasvalio rajono savivaldybės kontroliuojamų (valdomų) perkančiųjų organizacijų centralizuotų ir decentralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo tvarkos aprašui (toliau – Aprašas), 23 Aprašo punkte numatyta, kad prieš pradėdant pirkimo procedūrą, iniciatoriui privaloma atlikti rinkos tyrimą ir užpildyti suvestinę apie rinkoje siūlomo perkamo objektą, jų kainas, technines savybes bei rinkoje esamus tiekėjus (informacija pateikiama Viešųjų pirkimų valdymo sistemoje pildant pirkimo inicijavimo paraišką). Už pirkimų prevenciją atsakingam asmeniui derinant pirkimo paraišką įsitikinti, kad informacija apie atliktą rinkos tyrimą yra pateikta paraiškoje, jeigu jos nėra – reikalauti užpildyti.</p> <p>Pirkimo iniciatoriui siūlyti atlikti rinkos konsultaciją prieš pradėdant skelbiamo pirkimo procedūras, siekiant parengti objektyvias, pagrįstas technines specifikacijas, kurios atitiktų tikruosius poreikius ir neužkirstų kelio tiekėjų dalyvavimui.</p>	

	<p>Užtikrinti, kad techninės specifikacijos reikalavimai apibūdintų reikiamas traktoriaus funkcines charakteristikas, o techninėje specifikacijoje būtų nustatyti tik patys būtinausi reikalavimai traktoriams, paliekant galimybę tiekėjams siūlyti įvairių techninių charakteristikų traktorius, atitinkančius būtinas jų funkcines charakteristikas.</p>	<p>Derinant skelbiamo traktoriaus viešojo pirkimo paraišką Administracijos Viešųjų pirkimų skyriui įvertinti, ar techninė specifikacija nėra perteklinė ir neriboja tiekėjų konkurencijos.</p>	
--	---	--	--

	<p>Spręsti dėl neskelbiamų traktorių pirkimų vykdymo apklausos raštu būdu didinant pirkimų skaidrumą bei konkurencingumą.</p>	<p>Administracijos struktūrinių-teritorinių padalinių pirkimų vykdytojams pateikta rekomendacija dėl traktorių neskelbiamos apklausos būdu įsigijimo vykdant apklausą raštu, tam kad būtų užtikrintas skaidrumas ir didinama konkurencija. Seniūnija vertindama konkretų atvejį įsivertins galimybę neskelbiamo traktoriaus pirkimą vykdyti apklausos būdu – raštu.</p>	
	<p>Nustatyti vidaus kontrolės priemonės dėl draudžiamų tiekėjų susitarimų identifikavimo.</p>	<p>Pasvalio rajono savivaldybės administracijoje vidaus kontrolės tvarkos apraše, patvirtintame Administracijos direktoriaus 2025 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. DV-574, numatyta, kad vidaus kontrolės sistema Administracijoje grindžiama veiklos rizikos valdymo principu, nustatant rizikos veiksnius ir parenkant vidaus kontrolės priemones jiems valdyti. Rizikų vertinimo metodikoje numatyta, kad identifikuojami įvykiai ir aplinkybės, galintys turėti neigiamą poveikį administracijos veiklai, finansiniams ištekliams ar reputacijai, todėl ši sistema sudaro prielaidas identifikuoti ir galimus tiekėjų susitarimų požymius viešųjų pirkimų procese.</p> <p>Papildomai iki 2026 m. liepos 1 d. planuojama peržiūrėti vidaus kontrolės dokumentus ir juose aiškiau detalizuoti kontrolės priemones.</p>	

<p>Priimant sprendimus dėl pirkimų laimėtojo bei priimant prekes pagal sudarytas sutartis, nepakankamai tikrinama dėl perkamų traktorių atitikties nustatytiems reikalavimams. Tokie atvejai rodo galimas aplaidumo apraiškas, gali būti naudojamos ir neleistino poveikio priemonės</p>	<p>-</p>	<p>Pasvalio rajono savivaldybės administracijos finansų kontrolės taisyklėse, patvirtintose 2025 m. gruodžio 30 d. Administracijos direktoriaus įsakymu Nr. DV-579 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės administracijos finansų kontrolės taisyklių patvirtinimo“ numatyta einamoji finansų kontrolė, kuri apima „<...> perkamų prekių, teikiamų paslaugų, atliekamų darbų kokybės ir kiekio patikrinimą, transporto panaudojimo atitikties sudarytoms sutartims ir kitiems dokumentams patikrinimą ir kt., vykdomus administracinius patikrinimus (dalyvaujama priimant atliktus darbus, teikiamas paslaugas ir prekes, jas skaičiuojant, atrankos būdu tikrinant prekes ir kt.), atliekamą dokumentinį patikrinimą (gautų prekių, suteiktų paslaugų ir atliktų darbų sulyginimas su sutarties sąlygomis ir kitais dokumentais ir kt.)“</p>	
<p>Neatskiriamos viešųjų pirkimų funkcijos. Tai kelia interesų konfliktų ir šališkų sprendimų tikimybę</p>	<p>Peržiūrėti vidaus teisės aktus dėl viešųjų pirkimų funkcijų ir įvertinti viešųjų pirkimų funkcijų atskyrimą. Prireikus atlikti būtinus pakeitimus.</p>	<p>Vidaus teisės aktai peržiūrėti ir Administracijos struktūrinių-teritorinių padalinių darbuotojų, dalyvaujančių pirkimų procesuose funkcijų esama situacija įvertinta. Dalyje seniūnijų pirkimo iniciatorius ir organizatorius yra tas pats asmuo dėl nedidelio tos seniūnijos darbuotojų skaičiaus. Seniūnijoms pateikta rekomendacija užtikrinti viešųjų pirkimų funkcijų atskyrimą atostogų, ligos ir kt. atvejais nesant tam tikro specialisto darbe, kuris yra atsakingas už viešuosius pirkimus.</p>	
	<p>Nustatyti vidaus kontrolės priemones siekiant identifikuoti atvejus, kai pirkimai vykdomi nesilaikant viešųjų pirkimų funkcijų atskyrimo.</p>	<p>Pasvalio rajono savivaldybės administracijos finansų kontrolės taisyklių, patvirtintų 2025 m. gruodžio 30 d. Administracijos direktoriaus įsakymu Nr. DV-579 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės administracijos finansų kontrolės taisyklių patvirtinimo“, 10 punkte numatyta, kad „Turi būti užtikrintas tinkamas pareigų atskyrimas, t. y. vienas darbuotojas negali tuo pačiu metu būti atsakingas už ūkinės operacijos arba sprendimo dėl</p>	

		<p>valstybės arba Pasvalio rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) turto panaudojimo arba išsipareigojimų tretiesiems asmenims tvirtinimą, vykdymą ir apskaitą. Darbuotojų, atliekančių finansų kontrolės procedūras, pagrindinės pareigos ir atsakomybė finansų kontrolės srityje turi būti aprašomos jų pareigybių aprašymuose ir šiose Taisyklėse.“ Taip pat Administracijos vidaus kontrolės sistemoje įtvirtintas aiškus organizacinės struktūros, pareigybių aprašymų ir atsakomybių paskirstymo principas, sudarantis prielaidas užtikrinti funkcijų atskyrimą vykdant administracijos procesus, įskaitant viešuosius pirkimus.</p>	
<p><i>1. Kitos antikorupcinės pastabos</i></p>			
<p>Pasvalio rajono savivaldybėje nustatytas atvejis dėl galimo privačių interesų nedeklaravimo. Tai kelia nevaldomų interesų konfliktų rizikas</p>	<p>Įvertinti nurodytas aplinkybes dėl savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo privačių interesų deklaravimo.</p>	<p>Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo privačių interesų deklaracija patikslinta. 2025 m. liepos 4 d. Administracijos direktoriaus įsakymu Nr. DV-321 „Dėl už interesų konfliktų prevenciją viešuosiuose pirkimuose atsakingo asmens paskyrimo“ konkrečiam Administracijos specialistui priskirta funkcija priminti apie pareigą vykdant su pirkimais susijusias funkcijas, laikytis etikos ir moralės normų, vadovautis objektyvumo, nešališkumo, efektyvumo, atsakomybės, konfidencialumo, skaidrumo ir profesionalumo principais, taip pat deklaruoti privačius interesus ir, jeigu keitėsi privačių interesų deklaracijoje pateikta informacija – apie pareigą ją patikslinti Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme nustatyta tvarka. Administracijos darbuotojams 2026 m. sausio 9 d. el. paštu išsiųstas priminimas.</p>	